

Олег Боков
здобувач 1 курсу магістратури
спеціальності 011 Освітні, педагогічні науки,
освітньо-професійна програма «Управління закладами освіти»,
Західноукраїнський національний університет
Науковий керівник:
Марія Корман
кандидат історичних наук,
доцент кафедри освітології і педагогіки
Західноукраїнського національного університету

СУТНІСТЬ ТА ОСОБЛИВОСТІ ОСВІТНЬОГО КОУЧИНГУ

Освітній коучинг є надзвичайно актуальною проблемою з огляду на сучасні соціальні та освітні потреби як за кордоном, так і в Україні, оскільки його феномен полягає не лише розширенні навчальних можливостях, а й у формуванні соціальної культури саморозвитку та самовдосконалення особистості.

Коучинг як чинник розкриття потенціалу особистості у різноманітних галузях досліджували Т. Голві, М. Аткинсон, М. Дауні, С. Бетлі, Д. Уїтмор та ін. Як технологію в освіті розглядали зарубіжні вчені А. Браун, Дж. Джеймсон, К. Колет та вітчизняні Т. Борова, О. Бородієнко, Н. Горук, С. Романова, однак на сьогодні тема освітнього коучингу залишається недостатньо вивченою.

Метою нашого дослідження є визначення суті освітнього коучингу.

Термін коучинг (coaching) прийшов з англійської мови, де він відповідав процесу підготовки студента до сесії (в буквальному перекладі означає «тренування», а коуч - відповідно, тренер). В системі навчання Оксфордського університету коучем (coach) називали людину, яка допомагала готуватися до іспитів. Важливо зазначити, що коуч не навчав, а тільки допомагав готуватися до здачі іспиту.

Коуч-тренер - це фахівець, що професійно допомагає своїм клієнтам досягати поставлених цілей:

- працює з особистістю над визначення її власного потенціалу;
- вчить правилам саморегуляції;

– мотивує людину на особистісний та професійний ріст.

Досягнення будь-якої людини залежать від її мислення. Саме формування мислення, спрямованого на використання закладених в людині здібностей, можна вважати основною метою коучингу (це відрізняє його від наставництва, менторства та інших методик), тому методики коучингу успішно застосовуються в освіті. Учень розкриває свій потенціал, досягає високих результатів у навчанні без примусу. Учителі теж отримують користь від коучингу. Вони по-новому дивляться на процес навчання, орієнтуючись на вільну реалізацію нестандартних підходів. Педагог допомагає формуванню відповідальної особистості [1].

Можна виділити основні компетенції коуча, що відповідають професійним стандартам і вимогам навчання:

– компетентність у сфері особистих якостей (вміння бачити сильні сторони і перспективи розвитку кожного учня, вміння створити довірчі відносини, вміння організувати діяльність на досягнення результатів, здатність зберігати самовладання в ситуаціях з високим емоційним рівнем стресу, розвивати почуття професіоналізму і індивідуальності) [2];

– компетентність у постановці навчальних цілей і завдань (здатність залучати учнів до постановки цілей і завдань навчання, формування бачення найкращого результату навчання і шляхів його досягнення);

– компетентність у сфері мотивації (вміння створити умови для успіху кожного учня, вміння активізувати творчі можливості, заохочувати вихід за рамки вимог програми, надавати можливості для постановки і рішення проблем, пов'язаних з високим ступенем свободи і відповідальності за створення умов для розширення горизонтів знань);

– компетентність в організації навчального процесу (враховувати і брати до уваги думки учнів, при прийнятті педагогічних рішень враховувати думку колег, вміння налагоджувати співпрацю з учнями і колегами, надавати психологічну та педагогічну підтримку учням через коучинговий підхід;

– компетентність у галузі управління інформацією в ході навчально-виховного процесу (володіння сучасними методами особистісно-орієнтованого навчання, використання коучингових інструментів для досягнення бажаних результатів). [1].

Говорячи про впровадження коучингу в навчання, слід зазначити, що вчитель-коуч повинен дотримуватися вимог Міжнародної Федерації коучів (ICF), яке визнає особистий та професійний досвід учня і відноситься до кожного учня як до важливого творчого ресурсу і цілісної особистості. Відтак, учителі в рамках коучингового підходу повинні брати на себе відповідальність за:

- підтримку учнів в проясненні ними поставлених цілей;
- створення ситуацій, в яких учні досягають успіху за допомогою самостійних відкриттів;
- визначення для учнів стратегій і рішень для розвитку;
- наділення і розширення відповідальності учнів.

Отже, коучинговий підхід допомагає створити в освітній організації атмосферу, сприятливу для розкриття особистісного потенціалу учнів, відкриття в собі нових можливостей для зростання і самореалізації, постановки і прояснення власних цілей, самостійного вироблення стратегій їхньої реалізації.

Перелік використаних джерел

1. Афанасьєв В. В., Іскуменко М. А. Тьюторський супровід студентів в процесі організації навчально-виховного процесу в сучасній освітній організації. *Фундаментальні та прикладні науки сьогодні: Матеріали X міжнародної науково-практичної конференції: в 3-х томах.* - North Charleston, USA: CreateSpace, 2016. С. 42-46.
2. Зеленко Н. В., Ковальова Ю. Ю. Коучинг як інноваційна технологія управління індивідуально-особистісним розвитком учнів. *Технологіко-економічна освіта*, 2018. №9. С. 23-27.